

Kaupunki kartoitti oppilaiden sisäilmakokemuksia

Suurin osa kouluista sai arvosanaksi tavanomainen

Kaupungin Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tilasi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) laatimaan sisäilmakyselyn kartoittaakseen koulujen sisäilmatilannetta. Kaupungin 3.–6.-luokkalaisten, yläkoululaisien ja lukion oppilaita pyydettiin täyttämään kysely maaliskuussa.

- Kysely antaa vertailukelpoista tietoa oppilaiden kokemasta sisäympäristön laadusta ja koetusta oireilusta ryhmätasolla. Lisäksi se kartoittaa oppilaiden kokemaa tyytyväisyyttä kouluympäristöön, sivistystoimen johtaja **Timo Ahvo** kertoo kyselyn hyödyistä.

THL:n kysely on luotu työvälineeksi koulujen sisäilmaongelmien hallintaan Suomessa. Koulujen tuloksia verrataan muista suomalaisista kouluista kerättyyn aineistoon. Maksullinen kysely luo lisäksi pohjan, jonka avulla sisäilmalaadun muutoksia on mahdollista seurata.

- Meiltä on toivottu oppilaille suunnattua kyselyä. Tulokset ovat merkittäviä, sillä meillä on nyt ensimmäistä kertaa käytössämme oppilailta saatu ryhmätason palaute, Ahvo jatkaa.

Jatkossa THL:n sisäilmakyselyä tullaan käyttämään Orimattilassa tarvittaessa tilanteen seuraamiseen.

- Kysely täydentää olemassa olevia menetelmiämme. Yksilötasolla oireiden seuranta jatkuu yhä edelleen entiseen tapaan kouluterveydenhuollon kautta, Ahvo muistuttaa.

Millainen kysely oli?

Kyselyssä oppilaita pyydettiin arvioimaan kokemustaan olosuhdehaitoista. Yläkoululaiset ja lukiolaiset arvioivat haittoja laajemmalla asteikolla kuin alakoululaiset, ja näin ollen alakoulujen tulokset eivät ole verrattavissa yläkoulujen ja lukion tuloksiin.

Arvioitavat olosuhdehaitat olivat liian kuuma, vaihteleva lämpötila, liian kylmä, veto, kuiva ilma, tunkkainen tai huono ilma, homeen tai maakellarin haju, muu epäilyttävä haju, pölyisyys tai likaisuus, riittämätön ilmanvaihto, liian kirkas tai hämärä valaistus, melu ja luokan rauhattomuus.

Lisäksi oppilaita pyydettiin raportoimaan mahdollisia oireita: hengitystieoireet (nenän tukkoisuutta, nuhaa, kuiva tai kipeä kurkku, äänen käheyttä, yskää), alahengitystieoireet (hengenahdistusta, hengityksen vinkunaa, yöskää), silmäoireet (silmien kutinaa, vuotavat silmät), iho-oireet (ihon kutinaa tai punoitusta, ihottumaa) ja yleisoireet (väsymystä, päänsärkyä, keskittymisvaikeuksia).

Taustatiedoksi kyselyyn oppilaita pyydettiin kertomaan allergiset sairaudet, arvioimaan omaa sisäilman laatuun liittyvää huolta ja kouluviihtyvyyttä.

Kyselyn tulokset voivat antaa viitteitä ongelmien syistä ja auttavat rakennusteknisten selvitysten suuntaamisesta, mutta tulosten avulla ei kuitenkaan voida määrittää mistä syystä koettu sisäilman laatu tai oireilu poikkeaa tavallisesta. THL muistuttaa, että kyselyn vastauksiin, erityisesti oireiden osalta, voivat vaikuttaa monet muutkin tekijät kuin mahdolliset sisäilman haittatekijät. Vastauksiin voi vaikuttaa mm. vastaajien terveydentila, elintavat, psykososiaaliset tekijät ja elinympäristö. Nämä kyselyn käyttöä koskevat rajoitteet liittyvät yleisesti kaikkiin käytössä oleviin sisäilmakyselyihin.

Orimattilan koulujen tulokset

Kokonaisarvosanan **tavanomainen** sai Erkkolukio, Jokivarren koulun päärakennus sekä ala- että yläkoululaisilta, Jokivarren koulun D-osa, Järvikunnan koulu, Kuivannon koulu, Luhtikylän koulu, Pennalan koulu, Virenojan koulu ja Vuorenmäen koulu. Näiden koulujen oppilaat raportoivat vain yksittäisiä olosuhdehaittoja enemmän verrattuna muihin suomalaisiin kouluihin. Olosuhdehaittoista kuumuutta koettiin hieman tavanomaista enemmän tai tavanomaista enemmän kuudessa koulussa. Vähiten haittoja ja oireita koki Jokivarren koulun D-osan 3.-luokkalaiset oppilaat ja Erkkolukion oppilaat.

Kokonaisarvosanan **tavanomaisesta hieman poikkeava** sai Orimattilan yhteiskoulu ja Tönnön koulu. Vastaajat kokivat Orimattilan yhteiskoulussa olevan tavanomaista hieman enemmän liian kuuma, homeen tai maakellarin hajua sekä liian kirkas tai hämärä valaistus. Oppilaat kokivat hieman tavanomaista enemmän alahengitystieoireita, silmäoireita sekä yleisoireita. Tönnön koulun oppilaat kokivat, että koulussa esiintyy epämiellyttävää hajua sekä pölyisyyttä ja likaisuutta tavanomaista hieman enemmän ja tavanomaista enemmän melua ja luokan rauhattomuutta. Oppilaat kokivat tavanomaista hieman enemmän alahengitystieoireita ja yleisoireita sekä tavanomaista enemmän silmäoireita.

Kokonaisarvosanan **tavanomaisesta poikkeava** sai Myllylän koulu. Oppilaat kokivat, että koulussa on tavanomaista hieman enemmän liian kuuma ja tunkkainen tai huono ilma. He kokivat tavanomaista hieman enemmän alahengitystieoireita ja iho-oireita ja tavanomaista enemmän silmäoireita ja yleisoireita. Kyselyyn vastasivat koulun uuden osan 3.-luokkalaiset ja vanhan osan 4.–6.-luokkalaiset. Näin koulun tulos kertoo pääosin vanhan osan tilanteesta.

Vastaukset huomioidaan kiinteistöselvityksessä

Kyselyn vastausprosentti oli hyvä. Näin ollen tulosta voidaan pitää luotettavana näkemyksenä oppilaiden tämänhetkisestä kokemuksesta.

- Suurimmassa osassa kiinteistöjä koetut haitat ja oireet olivat tavanomaisella tasolla, Ahvo sanoo.

Kyselyssä eniten haittoja koettujen yksiköiden, Myllylän ja Orimattilan yhteiskoulun osalta, on toimenpiteisiin jo ryhdytty.

- Yhteiskoulu on käytössä viimeistä kautta ja Myllylän koulun vanhaa osaa peruskorjataan parhaillaan laajan vaihtoehdon mukaisesti. Tönnön koulun tulos taas kertoo selkeästi rakennuksen iästä. Se on peruskorjattu 30 vuotta sitten ja kohdetta tulee nyt tarkastella kokonaisvaltaisesti, toimitilajohtaja **Jussi Törrönen** sanoo.

Kaupungin kiinteistöjen ilmanvaihdon puhallintekniikkaa modernisoidaan parhaillaan. Teknologian uudistaminen auttaa parantamaan ilmanvaihtoa ja antaa laajemman säätövaran lämpötilan osalta. Tulevaisuudessa oppilaiden kokemiin olosuhdehaittoihin pystytään vastaamaan täsmällisemmin.

Olosuhdehaittoista myös luokan meluun ja rauhattomuuteen pyritään vaikuttamaan. Tulevissa korjauksissa ja uusien koulujen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota äänimaailman hallintaan.

Tilapalvelu hyödyntää kyselyn vastauksia tehdessään palveluverkkoselvitykseen liittyvää kiinteistöselvitystä, joka valmistuu syksyn aikana. Lisäksi vastaukset auttavat kohdentamaan kiinteistöjen tulevia kunnossapitotoimenpiteitä.

- Tulevaisuudessa tarvitsemme selkeät suunnitelmat rakennusten ylläpitoon. Näin pystymme ennakoimaan rakennusten kuntoa ja puuttamaan epäkohtiin ennen, kuin päädyimme sisäilmaongelmiin, Törrönen sanoo.

Koulukohtaiset tulokset käsitellään kouluissa syyslomaan mennessä sekä oppilaiden että huoltajien.

Lisätietoa Kyselystä Sivistystoimenjohtaja Timo Ahvo, puh. 040 541 9082
Koulurakennuksista toimitilajohtaja Jussi Törrönen, puh. 044 781 3617

